

1. Dopuni rečenice:

- a) Jezik je _____ znakova i _____ po kojima se ti znakovi _____.
- b) Govor je _____.
- c) Materijalna strana jezičnog znaka u govoru se ostvaruje kao niz _____, a u pismu kao niz _____.

2. Znanost o jeziku nazivamo _____ ili _____.

3. Dopuni proces nastajanja glasa u 3 faze:

Prva faza:

Udahnuli smo zrak; skupljanjem i širenjem pluća nastala je zračna struja koja sada kreće iz pluća.

Druga faza:

Treća faza:

4. Prema koja **četiri kriterija** dijelimo glasove ?

- a) _____ b) _____
- c) _____ d) _____

5. Što su **samoglasnici**, a što **suglasnici**?

6. Odredi vrstu glasova prema **mjestu tvorbe**:

a) <i>v, f</i> _____	b) <i>c, z, s</i> _____
c) <i>č, ž, š</i> _____	d) <i>k, g, h</i> _____
e) <i>n, t</i> _____	f) <i>b, p, m</i> _____

7. Prema **načinu tvorbe** glasovi **b, p, d, t, g, k** pripadaju _____.8. Zaokruži **uljeza** među glasovima i navedi **ključ** rješenja:**Ključ rješenja:**

lj, nj, č, ć, š, ž, c, dž, đ

9. Popuni tablicu:

zvučni	<i>b</i>			-	<i>dž</i>					<i>ž</i>
bezvučni		<i>t</i>					<i>f</i>		<i>s</i>	

10. **Zatvornici** su glasovi koji nastaju tako _____
_____.

Dijelimo ih na _____ i _____.

11. **Zvonačnici** se dijele na _____ i _____.

12. Prema načinu tvorbe **šumnike** dijelimo na _____,
_____ i _____.

13. **Glas** je _____. Zovemo ga još i _____.
Proučavanjem glasova bavi se _____.

Fonem je _____.

Proučavanjem fonema bavi se _____.

14. **Alofon** je _____.

Može biti uvjetovan _____ ili _____.

15. Suprotstavi ovim riječima neke druge riječi koje će se razlikovati samo jednim fonemom (Razlikovni glas može biti na bilo kojem mjestu u riječi).

kuna _____ som _____

kolač _____ hajka _____

dan _____ brdo _____

16. **Minimalni par** čine _____.

17. Odredi **fonološku okolinu** i **fonološku opreku** kako je to učinjeno u riješenom primjeru.

mûk - pûk fonološka okolina: ()ûk fonološka opreka: /m/ - /p/	râd - rêd fonološka okolina: fonološka opreka:	Bôg - bôl fonološka okolina: fonološka opreka:
san - lan fonološka okolina: fonološka opreka:	snímati - snívati fonološka okolina: fonološka opreka:	pâd - pâr fonološka okolina: fonološka opreka:

18. Podcrtaj ili zaokruži **alofone** i objasni njihov izgovor.

muha - **tramvaj**

19. Navedenim glasovima odredi **artikulacijske** i **akustičke** osobine.

primjer	prema načinu tvorbe	prema mjestu tvorbe	po zvučnosti
p	PRASKAVI	DVOUSNENI	BEZVUČNI
f			
g			
đ			
s			
c			
m			

20. U navedenim stihovima pronađite riječi s **položajno uvjetovanim alofonima**.

... a ja se sve žurim i u šumi ištem _____

najdublji, najtamniji zeleni kut _____

u šumi sa divnim svjetlucavim lišćem. _____

(I. Slamnig, *Šuma svjetlucavoga lišća*)

21. Zaokružite **rezonatore** u procesu nastajanja glasa:

a) zubi b) grlo c) nosna šupljina d) jezik e) usna šupljina

22. Zaokruži slova uz karakteristike minimalnoga para (npr. **bob – rob**).

- a) različito značenje riječi
- b) različiti naglasak i zanaglasna dužina
- c) fonološka opreka
- d) grafemska podudarnost
- e) ista fonološka okolina